

HUNGARIAN SCOUT MAGAZINE

MAGYAR CSERKÉSZ

XLIX. ÉVFOLYAM

Vol. 49 No. 3-4

1997. 3-4. sz.

*A jobbágyok felszabadításának ünneplése
(egykori allegória)*

1848

SZABADSÁG EGYENLŐSÉG TESTVÉRISÉG

1998

1848 RABOK LEGYÜNK VAGY SZABADOK ? 1998

Nemzeti dal

Talpra, magyar, hí a' haza!
Itt az idő, most vagy soha!
Rabok legyünk vagy szabadok?
Ez a kérdés, válaszatok! —
A magyarok Istenére
Esküszünk.
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

Rabok voltunk mostanáig.
Kárhozottak ősapáink.
Kik szabadon éltek, haltak,
Szolgaföldben nem nyughatnak.
A magyarok Istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

Sehonnai bitang ember,
Ki most, ha kell, halni nem mer,
Kinek drágább rongy élete,
Mint a haza becsülete.
A magyarok Istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

Fényesebb a láncnál a kard,
Jobban ékesíti a' kart,
És mi még is lánczot hordtunk!
Ide veled, régi kardunk!
A magyarok Istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

A magyar név megint szép lesz,
Méltó régi nagy híréhez,
Mit rákentek a' századok,
Lemossuk a gyalázatot.
A magyarok Istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk

Hol sírjaink domborulnak,
Unokáink leborulnak,
És áldó imádság mellett
Mondják el szent neveinket.
A magyarok Istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

Petőfi Sándor

A kökösi hídon

Lassított a vonat a kökösi hídon.
Jődögélt mögöttünk szaporán az alkony,
poros köpönyegét félvállra hajítva
föl is kapaszkodott a hátsó kocsira.

Lenn a Feketeügy feketén csillogott,
békeséges esti harangszót ringatott.
Szívem köré apró, fényes tűzek gyúltak:
kerestem a parton, kerestem a múltat.

Béhunytam a szemem, hátha úgy meglátnám
Gábor Áron mestert szürke paripáján.
Prázsmár felől szörnyű por és füst kavargott,
s dörögtek a hídfőn a székely harangok.

Kányádi Sándor

Kányádi verse a szabadságharc egyik utolsó csatáját idézi fel, Háromszék vármegyében Kököss községben, a Feketeügy folyó hídjánál. Itt érte halálos találat Gábor Áront, az ágyúöntő székely ezermestert. A halott hőst az eresztevényi temetőben hantolták el, a kézdivásárhelyi országúton. Az ágyúöntő műhelybe úgy szerezték be a szükséges fémanyagot, hogy a lakosság levette a templomok harangjait. Ezért írja a költő a vers utolsó sorában:

„...s dörögtek a hídfőn a székely harangok.”

SZÁZÖTVEN ÉVE....

A magyar történelem legszebb és legmaradandóbb eseménye az 1848-as szabadságharc. Százötven év után visszanézve, ma már tudjuk, hogy az áldozat nem volt hiábavaló, nemzeti függetlenségünk visszaszerzéséhez vezetett. A huszadik század újabb megpróbáltatásokat hozott. Trianon miatt a magyarság közel egyharmad része idegen uralom alá került. De éppen 1848 öröksége erősíti meg hitünket és elszántságunkat, hogy minden magyar számára segítsünk megszerezni az emberi jogok méltóságát és az önrendelkezés lehetőségét.

1998. március 15. ünnepi beszéd a New York-i Kossuth szobornál

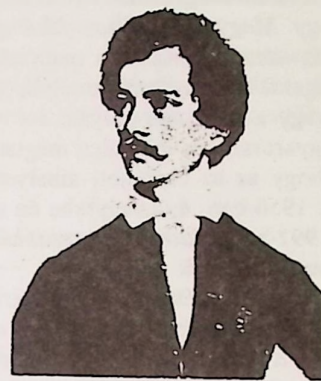
Pigniczky Réka st.

fordította: -cst-

Pontosan 20 évvel ezelőtt, akárcsak most ez a csoport gyerek a magyar iskolából, Eszti húgommal előadtuk Petőfi költeményét, „*A kutyák és a farkasok dalát*”, számomra több ezer főnyinek tűnő közönségnek. De valami különös ok miatt egyikünknek sem volt lámpaláza: azt hiszem, azért, mert lelkes magyar tanárunk, Nagy Károly olyan jól betanította nekünk a vers ritmusát és zeneiségét, hogy a vers elmondta saját magát. S tényleg, miután elmondtam az utolsó sorokat, „De szabadok vagyunk!”, összes büszke rokonom felugrott és lelkesedő tapssal ünnepeltek, könnyekkel a szemükben, és ettől a pillanattól kezdve Nagy tanár úr alig tudott levonszolni a színpadról.

És még mindig itt vagyunk, majdnem egy nemzedékkel később, a Kossuth szobor előtt és még mindig mondjuk Petőfi verseit az 1848-as forradalomról. Talán a mi posztmodern korunkban ezek a versek idejétmúltak látszanak, de miképpen ennek a tömegnek a nagysága mutatja, a versek történelmi üzenete érintetlen maradt. Számos nemzedékkel később a *Tizenkét Pont* szelleme, egy szabad és demokratikus Magyarország követelése, valamint annak a korszaknak a jelentősége érintetlen maradt: a *szabadság és egyenlőség* megvalósulása minden ember számára ma is lelkesít minket. De mi, magyarok, akik nem Magyarországon nevelkedtünk, hanem az Egyesült Államokban, különösen ragaszkodunk ezekhez az értékekhez —, elsősorban azért, mert megbecsüljük ezt a társadalmat, mely lehetővé tette, hogy megtarthassuk és gazdagíthassuk magyar örökségünket, s másodsorban, hogy megadta nekünk a lehetőséget, hogy egy szabad és demokratikus nemzet tagjaiként nőhessünk fel, amire nem volt lehetőségünk Magyarországon, kivéve az utolsó néhány évet.

Ma arra kértek, hogy arról beszéljek, hogy mit jelent az, hogy *magyar-amerikaiak* vagyunk. De előljáróban hadd jegyezzem meg, hogy sem kettős azonosságom, sem a vele járó felelősség nem könnyű vállalkozás. Ez az én egyéni tapasztalatom, és ezért ne tekintsük sem általános érvényűnek, sem véglegesnek. Ennek előrebocsátása után, remélem, hogy

Petőfi Sándor

képes leszek megvilágítani, hogy miért vagyunk ma itt, és miért nem Budapesten.

Szüleim, akik az '56-os forradalom idején menekültek el Magyarországról, közös erőfeszítéssel igyekeztek megőrizni magyar azonosságtudatukat, hogy megtanítsanak minket magyarul, hogy hétvégeken magyar iskolába küldjenek, hogy a cserkészcsapatba beépítsenek, sőt még arra is ösztönöztek, hogy csak magyar-amerikai fiúkkal járjunk együtt. Biztos vagyok benne, hogy ilyen gyermeknevelés más amerikai etnik közösségeknél is jól ismert — a lengyelek, kubaiak, kínaiak és a többi etnik csoport szintén ragaszkodik a maga azonosságtudatához a *nagy amerikai „olvasztó fazékban*.” Ezt hívom én *„keltetőgép hatásnak*”, amikor egy kisebbségi csoportot életben tartanak egy nagyobb társadalom — esetünkben az Egyesült Államok — védelmező szubkultúrájában. Hiszem, hogy kevés és ritka az olyan ország, ahol gyerekeket úgy lehet nevelni, hogy egyúttal és egyidejűleg egy másik országban is tökéletesen működőképesek legyenek.

És éppen ebben rejlik az ereje Amerikának, ahol a lakosság nagy része bevándorló, és elődei — nem is olyan régen — emigránsok voltak. Mint amerikaiaknak, nekünk is *különbözőségünk adja meg az azonosságtudatunkat*; a kultúráknak, nyelveknek és történelmeknek ez a keveréke viszi ezt a népet előre. Szüleink, hasonlóan gondolkodva, úgy neveltek bennünket, hogy ha netalán a kommunisták elmenének Magyarországból, akkor mi „vissza emigrálhattunk” volna, ha úgy döntünk. De egyúttal arra is felkészítették, hogy itt is felépíthessük az otthonunkat azáltal, hogy olyan értékekre tettünk szert, mint másik nyelv, történelem, és közösségi érzés, ami bizonyos előnyöket jelentett nekünk. Nem volt könnyű dolguk, és azt hiszem néha kicsit zavaros volt nekünk is, de visszanézve, úgy látom, hogy helyesen cselekedtek.

1992-ben, miután az egyetemet befejeztem, Magyarországra költöztem és néhány évig ott dolgoztam az egyik politikai párt parlamenti részlegénél. Részt vettem politikai küzdelmeikben s így megismerhettem a magyar politikai életet olyan szinten, amiről sem a magyar, sem az amerikai sajtó nem tudósít. Mivel megkaptam a magyar állampolgárságot, megtanultam az ottani szabályok szerint élni, nem is beszélve az adóról, amit a mostani kormány vetett ki a népre. És mivel

találkoztam egy otthoni magyar fiúval, aki azután a férjem lett, úgy érzem, hogy *Magyarországhoz fűző szálaim nemcsak erősebbek lettek*, azonosságtudatom nemcsak valósággá vált, hanem felelősséget is adott nekem, amelyik jóval több, mint a népdaléneklés vagy a vasárnapi gulyás.

De magyarországi éveim alatt megtanultam egy nehéz leckét is, azt, hogy az az országot, amelyet szüleim maguk mögött hagytak 1956-ban, és amelyikbe én sikeresen „vissza emigráltam” 1992-ben, *kulturális szakadék* választja el egymástól. És ez a szakadék nem kicsi.

Szüleim nemzedékének magyar-amerikai tagjai — úgy tűnik nekem — *elvesztették a kapcsolatot a magyarországi eseményekkel és a nép érzelmeivel*, és ha hazalátogatnak Magyarországra, hogy tanácsot adjanak és segítséget nyújtsanak, gyakran azt hiszik, ott folytathatják, ahol 40 éve abbahagyták — pedig a valóságban drasztikusan megváltoztak a dolgok. Más részről viszont, az Amerikába látogató magyarok sem nagyon igyekeztek, hogy összejöjjenek magyar-amerikaiakkal, s gyakran az egész társaságot „nacionalistának” vagy „idegengyűlölőnek” bélyegezték meg. Helyenként *ellentétek* támadnak magyarok között, csakúgy *mint testvérek közt*, akik rég nem látták egymást. De *mindakét csoport magyarnak vallja magát — és jogosan teszi azt*.

És ez az a pont, ahol feladat vár reánk, fiatal magyar-amerikaiakra. *Mi igen sikeresen tudunk működni, mint egy összekötő híd a két ország között*. S itt újból hivatkozom a *kétnyelvűség és a kettős kultúra* által nekünk juttatott kiváltságokra, amelyért a szüleink annyit áldoztak és ami azzal a felelősséggel jár, hogy politikailag és kulturálisan tájékozott polgárok legyünk mindakét helyen.

Sajnos, szüleim nem tudtak oly gyakran utazni Magyarországra, mint én. Nem állt Internet a rendelkezésükre, ahol olvasni lehet a jelentősebb magyar újságokat és hetilapokat, sőt a magyar televíziót is lehet nézni. Nem volt olyan mozgásterületünk, mint nekünk, nem kaptak ösztöndíjakat budapesti tanulásra. S főleg, 1980 előtt nem tudtak nyíltan érintkezni a vasfüggöny mögött élő rokonaikkal és barátaikkal. De ez teljesen különböző helyzet a maitól.

Mindezek folytán boldog asszonynak érzem magam. Egyrészt amerikai állampolgár vagyok, mindazzal a sok szabadsággal és önbizalommal, amit ez az ország nyújt a népének, de egyidejűleg mint magyar ugyanúgy birtokában vagyok magyar háttremnek és hagyományainknak, mint akik sohasem lépték át a magyar határt. Sokan kérdezték tőlem: *Végül is, mi vagy te? Magyar vagy amerikai?* Feleletem az volt, hogy nekünk nem kell választani, és hogy valójában a kérdést helytelenül tették fel, mert ma már ez nem vagy/vagy helyzet. Azonban *ez nem azt jelenti, hogy nem vagyok 100%-os amerikai, de azt sem, hogy nem vagyok 100%-os magyar*, mert azt hiszem, hogy egy ember több lehet 100%-osnál, ha hajlandó arra az erőfeszítésre, amit a kettős kultúra birtoklása megkíván.

Nem is beszélve arról, hogy a kettős kultúra hasznos felkészültséget nyújt egy olyan országban, amelyben a különbözőség a mértékadó. Amilyen mértékben az Egyesült Államok átvesszik a vezető szerepet a globális gazdasági piacon

és a „hideg háború” utáni politikai és katonai helyzetben, annál inkább szüksége van olyan emberekre, akik több nyelvet beszélnek, külpolitikai ismereteik vannak, és megfelelő érzékenységük a különféle politikai és kulturális környezetekben. Amerika képes kell, hogy legyen arra, hogy vezetőket tudjon küldeni a nemzetközi küzdőterekre, különösképpen a fejlődő európai kontinensre, beleértve Közép-Kelet-Európát is.

Magyar háttérünkkel nekünk rendelkezésünkre állnak ezek az eszközök, és mint amerikaiaknak 200 év demokráciája áll mögöttünk. Követésre méltó példák állnak előttünk, mint *Kossuth*, aki eljött ebbe az országba és jelentősen hozzájárult Amerika szellemi örökségéhez. Vagy gondoljunk a magyar bevándorlókra és leszármazottakra, akik oly sokat adtak Amerikának: *Gróf András*, a „Time” folyóiratban az idei „év embere”, az Intel vezérigazgatója, *Márton Kati*, újságíró és szerző, *Soros György* a milliárdos, aki több adományt adott Közép-Kelet-Európa fejlesztésére, mint bárki más a világon, és el ne felejtsük *Pataki Györgyöt*, New York állam kormányzóját.

Természetesen, magyar-amerikainak lenni más, mint magyar-magyarnak lenni. Át kell, hogy gondoljuk, kik is vagyunk mi, magyar-amerikaiak. Ma azért vagyunk itt, hogy megünnepeljük Kossuth Lajos szellemét és küzdelmét a demokráciáért és szabadságért; de itt vagyunk azért is, hogy megünnepeljük „48 maradandó ünneplését”, amit ez a 70 éves szobor jelképez, melyet New York városa állított — s amely szimbolizálja a mi jogunkat is, hogy ilyen ünneplésekkel hódoljunk a múltunknak, büszkén kifejezve, hogy kik vagyunk. Ittlétünkkel *tanúskodunk létezésünkről*, mint Amerikában élő magyarok, részei ennek az országnak. Itt vagyunk, hogy bizonyítsuk erőfeszítésünket, hogy áthidalhassuk az országaink közötti távolságot. És ünnepelünk, mint magyarok és amerikaiak.

Befejezésül hadd idézzem Theodore Roosevelt szavait, amiket 1899-ben mondott, mint New York állam kormányzója:

„Ha Önök behozzák az amerikai életbe Magyarország hőseinek szellemét, akkor teljesítették feladatukat. Ennek az országnak semmire nincs annyira szüksége, mint arra, hogy ilyen embereknek, mint Kossuth, az életét megismertessék a polgáraival — és eljövendő polgáraival —. fiaival és leányaival is.”

Vasvári Pál, a „márciusi ifjúság” vezére

A MÁRTÍROK ÖRÖKSÉGE

1849 október 6.

Október hatodika a magyar történelem nagy gyászünnepe. Ezen a napon végezték ki a felelős magyar nemzeti kormány miniszterelnökét, gróf Batthyányi Lajost Budapesten. Ugyanezen a napon az osztrák haditörvényszék a magyar hadsereg 13 főtisztjét végeztetette ki Aradon: négyet golyó által, kilencet a bitófán.

A szabadságharc szellemiségére vetít fényt a mártír tábornokok nemzetisége és születési helyük változatossága:

Aulich Lajos, német polgári család, Pozsony
 Damjanich János, szerb család, Staza (Temes megye)
 Dessewffy Arisztid, magyar nemes, Csákány (Felvidék)
 Kiss Ernő, elmagyarosodott örmény család, Temesvár
 Knézich Károly, horvát család, Horvátország
 Lahner György, német család, Neczpál (Turóc megye)
 Lázár Vilmos, elmagyarosodott örmény család, Nagybecskerek (Temes megye)
 Leiningen-Westerburg Károly gróf, német család, Ilbenstadt (Hessen, Németország)
 Nagy-Sándor József, magyar család, Nagyváradschweidel József, német család, Zombor (Délvidék)
 Török Ignác, magyar család, Gödöllő
 Vécsey Károly gróf, magyar család, Pest
 Pöltenberg Ernő lovag, osztrák család, Bécs

A mártírok nemzetiségének aránya:

magyar: 4, német : 4, magyar-örmény: 2, osztrák:1, horvát:1 szerb:1.

Hat féle nemzetiséghez tartoztak, de mindannyian a magyar szabadságért adták életüket. Születési helyük ma Trianon következményeit mutatja. Közülük csak ketten születtek a mai Magyarország területén:

Magyarország: 2, Jugoszlávia: 4, Szlovákia: 3, Ausztria: 1, Horvátország: 1, Románia: 1, Németország: 1.

A hős tábornokok élete és halála Közép- és Kelet-Európa népeinek egymásrataltságát és testvériségét jelzi. Korai ádozat egy jobb jövő reményében.

Cserkészek, ha Erdélyben jártok, ne kerüljétek el Aradot, és keressétek ott meg a 13 vértanú emlékművét. Minden aradi magyar útba tud igazítani az emlékműhöz. Az oszlop alatti kriptá 11 mártír földi maradványait őrzi.

(Kiss Ernő és Dessewffy Arisztid hamvait családi sírboltba temették születési helyükön.) Elmenés előtt mondjatok egy imát értük, és hagyjatok egy szál virágot az emlékmű aljában.

az emlékezés gyűrii

Az aradi kivégzések után Bécsben egy gyűri PVDTNAKLS felíráttal az ellenállás szimbólumává vált. A betűk ugyanis egy német mondat kezdőbetűit rejtették magukban:

"Pannonia, vergiess deine Toten nie,
 als Kläger leben Sie!"

Magyarul: „Pannónia (= Magyarország), ne feledd halottaidat, mint vádlók élnek ők.” A kilenc betű az Aradon kivégzett 13 tábornok családnévének a kezdőbetűje:

P — Pöltenberg
 V — Vécsey
 D — Damjanich, Dessewffy
 T — Török
 N — Nagy
 A — Aulich
 K — Kiss, Knézich
 L — Lahner, Lázár, Leiningen
 S — Schweidel

ARANY JUBILEUM BRAZÍLIÁBAN

beszélgetés Pillerné Tirczka Évával

kérdező: Tóth László cst.

(Nemcsak Brazíliában, hanem Dél-Amerikában, Észak-Amerikában, sőt Európában sem lehetne egy focicsapatot kiállítani azokból a magyar cserkészekből, akik nem ismernék legalább hírből, Pillerné Tirczka Éva cserkészezetét. De azt nem mindenki tudja, hogy Évabá' 1947-től, tehát a nyugati magyar cserkészszervezésének kezdetétől szívvel-lélekkel részt vett a mozgalom életében.)

— Éva, úgy gondolom, hogy te sok érdekességet tudsz mondani a hōsi korról, amikor egy-tucat fiatal nő és férfi elhatározta, hogy a magyar cserkészszervezetet Teleki Pál szellemében tovább viszik.

— A második világháború végén kb. 1,200,000 magyar hagyta el az országot, köztük számos cserkész is. Ezek hamar megtalálták egymást, s már '45-ben Németországban elhatározták, hogy tovább viszik a cserkész munkát. Romantikus nevet választottak maguknak, ők lettek a „Hontalan Sasok Törzse”, s ebből a magból sarjadt ki a külföldi magyar cserkészszervezet. Én Magyarországon nem voltam cserkész, először az Altötting-i Mária kegyhelyen láttam egyenruhás magyar cserkészeket. A zarándoklat utáni hetekben Kristó Nagy Katalinnal, (aki már Magyarországon is cserkészkedett), megalapítottuk iskolánk leánycsapatát, a Cecey Éva lcs. -t. 1947 augusztusában avattak fel bennünket, s én innen számítom azt, hogy 50 éve végzek cserkészszolgálatot, megszakítás nélkül.

— Hogyan született meg a cserkészmozgalom? Nyilván korán jelentkezett az igény arra, hogy a gyorsan szaporodó csapatokat egységes szervezetbe fogják össze?

— Az említett 12 fiatalnak, a Hontalan Sasoknak az

egyike **Bodnár Gábor** volt. Róla nyugodtan elmondhatjuk, hogy szervezési lángész volt. Ő a köréje tömörült fiatalokkal hamarosan rájött arra, hogy a legsürgősebb feladat a **vezetőképzés** megoldása. A gyorsan szaporodó csapatok egységes irányításához szükség volt a vezetők egységes szellemű kiképzésére. Elkezdődtek a VK. táborok és megalakult a **Teleki Pál Munkaközösség**. Erre azért volt szükség, mert akkor még működött a cserkészlet Magyarországon, s így nem használhattuk a Cserkészszövetség nevet. De mikor elkezdődött a tömeges tengeren túli kivándorlás '48-49-ben, a Külföldi Magyar Cserkészszövetségnek már kialakult szervezete volt, s a cserkész világszervezet is elismerte. Az első tengeren túli magyar cs.cs. '49 augusztusában alakult meg Rio de Janeiróban.

— *Hogyan gyökeresedett meg és terjedt el a magyar cserkészlet Brazíliában, Dél-Amerikában és a többi kontinensen?*

— '49 végén alakultak meg az első csapatok Argentínában és Venezuelában. '52-ben kezdte működését São Paulóban a Szent Imre és a Dobó Katica csapat, majd 1962-ben a Zrínyi Kata csapat, s ebből 10 év múlva kivált a Zrínyi Péter fiúcsapat. Még az első kivándorlási hullám idején alakultak meg az amerikai, kanadai, illetve ausztráliai csapatok. A szinte az egész világot behálózó szervezet központja az USA-ban lévő **Garfieldben** horgonyzott le, Bodnár Gábor és a körötte kialakult törzs irányításával.

— *Most arról szólj, hogyan alakult a Te cserkészleted, milyen beosztásokban segítettél a cserkész munkát?*

— Rióban a **Szondi György csapat** leányrajvezetője voltam, amikor parancsnokom, **Szirmay Iván** felküldött Garfieldbe tiszti táborba. A Szövetség vezetői is ekkor figyeltek fel rám. Leánycsapat parancsnok majd országos megbízott lettem Brazíliában. Hamarosan sor került a **leánycserkészkönyv** megírására. Én kaptam a feladatot a munka összehangolására. Ennek kapcsán kineveztek leánycserkész vezetőtisztnek. Ez a szövetségi tisztségek között a legmagasabb női megbízatás. Dél-Amerikában született meg a Szövetség két legizgalmasabb, a magyarságtudatot leginkább ápoló rendezvénye, a **regös tábor** és a **Corvina tábor**. Regösmunka mindig volt otthon, cserkészek résztvettek a falukutató munkában. De először itt São Paulóban szenteltük 1957-ben egy egész tábor programját a népi kultúra megismerésének, **Tóth Veremund páter** parancsnoksága alatt. Később szövetségi szinten is szerveztünk táborot, az elsőnek én voltam a parancsnoka.

— *Mondd el, légy szíves, hogyan működik ma a Külföldi Magyar Cserkészszövetség?*

— Az első kerület Európa, a kivándorlások után létszámuk megcsappant. A második kerület Dél-Amerika, Argentina és Brazília súlyponttal, a harmadik az Egyesült Államok (a legtöbb és legnagyobb létszámú csapattal) és Venezuela, melyet földrajzi távolsága miatt nem csatoltak Brazíliához és Argentínához. A negyedik

Cserkész erektje: Nemzeti nagytábor jelvénye
1949, Landau (Németország),
jelenleg az Ausztráliai Nemzeti Múzeum emigráns gyűjteményében

kerület Ausztrália ugyancsak pezsgő cserkészélettel. Az ötödik kerület Kanada.

— *A nyolcvanas évek végén, amikor újraindulhatott a cserkész munka Magyarországon, tudomásunk szerint a külföldi magyar cserkészek erősen segítettek a hazai cserkészlet feltámasztásában.*

— Bodnár Gábor soha nem látogatott haza a kommunista Magyarországra. Attól tartott, hogy kijelentéseit, szavait kiforgatják s ezzel olyan helyzetbe hozzák, ami árthat a cserkészlet ügyének. 1988-ban — a reformok és az „olvadás” korszakában — Szegeden egykori cserkészek egy kiállításon bemutatták a magyar cserkészlet múltját. A megnyitásra Gábort is meghívták. A látogatást Gábor felhasználta arra, hogy meglátogassa a történelmi egyházak vezetőit. Felajánlotta, hogy az általuk kijelölt fiatal egyházi személyeket meghívja egy tiszti táborra, hogy az ott kapott élmények alapján megindíthassák az **otthoni cserkész munkát**. Ez a tábor 1989 nyarán a Sík Sándor cserkészparkban valósult meg 20 fiatal tisztielölttel. Ugyanebben az évben a Szövetség Ausztriában is rendezett segédiszti és őrvezetői táborot. Utána még három éven keresztül rendezett a Szövetség **vezetőképző táborokat Magyarországon és a Felvidéken**, melyeken már a közben megalakult **szlovákiai, romániai, kárpátaljai és jugoszláviai magyar cserkészszövetségek jelöltjei** is részt vettek. Cserkész irodalommal, felszerelési tárgyakkal is támogattuk az induló munkát. Elmondhatjuk, hogy erőfeszítésünk eredményes volt. A külföldi magyarság nagylelkű támogatásával 300 ezer dollárt költöttünk erre a célra.

— *A magyarországi Cserkészszövetség újjáalakulása után van-e szükség továbbra is a külföldi magyar cserkészszervezetre?*

— Vannak, akik úgy látják, hogy az otthoni cserkész munka beindításával a külföldi magyar cserkészlet betöltötte hivatását. Becslések szerint, ma kb. 200 külföldön született magyar cserkészvezető él otthon. Mi azonban úgy látjuk, hogy a magyar cserkész munkát külföldön is tovább kell vinni. A kinn született második-

harmadik nemzedék tagjaiból nem mindenki tud haza látogatni. Nekik is kell magyar élmény. S különben is a cserkészlet mai formája nagyon vonzó a fiataloknak. Ezt a szülők is tudják s örömmel küldik gyermekeiket a cserkészetre. Ezért gondolom, hogy a külföldi magyar cserkészmunka nem szűnik meg.

— *Utolsó kérdésként azt tegyük fel, hogy a cserkészletben felnőtt és az életbe kilépő fiatalok hogyan hasznosíthatják a cserkészletben szerzett ismereteiket a magyar ügy képviseletére?*

— Teleki Pál álma, az elcserkésziesedett társadalom valójában megvalósult a cserkészletben. Hiszen csak itt São Paulóban több száz gyerek járta végig a cserkész utat, s bennük feltétlenül maradt valami nyoma a cserkészéveknek: tehát a munka nem volt hiábavaló. Ha megnézed mai kolóniánk közösségi munkáit, rájössz arra, hogy nagyrésztük a cserkészletben tanulta meg a közösségi munka örömeit. Én úgy gondolom, hogy ötven évi tevékenység után nyugodtan visszavonulhatok a vezetéstől. Két korábbi beosztásomat már átadtam fiatal vezetőknek. Szabó Gergely a kerületi, Pillerné Tóth Eszti pedig a körzeti parancsnok. Befejeztem a *második leánycserkészkönyv* megírását is, ezután csak a cserkésznagymana pozícióját tartom meg. Rövidesen kiscserkészsé avatják nagyobbik lányunokámat.

- *Ahogy Téged ismerünk, biztosak vagyunk abban, hogy a nagymamai tennivalók mellett, mindig ott találunk majd, ahol "Jó munkát!" kell végezni.*

A magyar csodaszarvas rege alapeszméje az amerikai cserkészvezetői nevelésben

Cseh Tibor cst.

Első pillanatban mehökkentőnek látszik a cím, hiszen a magyar cserkészek közül oly kevesen tudnak erről a tényről. Mindazt, amit erről a témáról itt alább találtok – és még többet – megtaláljátok az Interneten, a következő címen:

<http://rampages.onramp.net/>"Iporans/BHB.htm

(Ez a hely egyike az Amerikai Fiúcserekész Szövetség [BSA] kommunikációs csatornáinak.)

James E. West és William Hillcourt cserkészvezetők az amerikai kontingens tagjai voltak az *1933-as Jamboreen, Gödöllőn*. Az ugyanazon évben kiadott „Scout Jamboree Book 1933” című könyvben

beszámoltak magyarországi benyomásaikról, a magyar vendégszeretetről és BiPi emlékezetes zárószavairól. A magyar legenda csodaszarvasa volt a Jamboree hivatalos jelvénye. *Baden-Powell* e szavakkal méltatta a csodaszarvas legendából kialakult éleleteszményt:

„A csodaszarvasnak („White Stag”- az angol szóhasználatban) üzenete van a számodra. Az ősi időkben vadászok üzték a csodaszarvast, nem azért, hogy megöljék, hanem azért, mert a hajsza élvezetében új és friss kalandok vártak rájuk, hogy elérjék a boldogságot. *Úgy tekintetek a csodaszarvast, mint az igazi cserkészszellemet, mely csak előre és fölfele tud ugrani*, mindig újabb és újabb akadályok felé hajtva téged, új kalandok felé, hogy megtaláld a cserkészlet magasabbrendű eszményeit — olyan életcélokat, melyek boldoggá tesznek téged. Ezek a célok: kötelességteljesítés Istennek, hazádnak és embertársaidnak, a cserkész törvények hű követésével. Ilymódon segítesz abban, hogy *Isten országa* — a béke és jóakarát birodalma — megvalósuljon a földön.”

A gödöllői Jamboreen részt vett egy fiatal magyar cserkészvezető, *Bánáthy Béla*. Emlékezetébe mélyen bele vésődtek BiPi szavai a csodaszarvas motívum lélektani és nevelési jelentőségéről. Béla, a 92. sz. cs.cs. parancsnoka, 42 cserkészét hozta Makóról Gödöllőre. A Jamboree választóvonalat jelentett életében. Addig papnak készült, most elhatározta, hogy mint katonatiszt szolgálja hazáját. Rövidesen tagja lett a Hárshgyi Örsvezetők Körének (HÖK). Beiratkozott a Ludovika Akadémiára, ahol a magyar hadsereg hivatásos tisztjeit nevelték. A vesztt háború őt is Nyugatra sodorta. Ausztriában a szervezkedő magyar cserkészlet ausztriai kerületének élére állt. Amerikai kivándorlása után Kaliforniában telepedett le. A külföldi magyar cserkészletbe nem kapcsolódott be. De soha nem adta fel

ifjúkori célját, aminek megfogalmazását BiPi-nek köszönhettem: a magyar csodaszarvas legenda lélektani és pedagógiai mondanivalóját a cserkészlet és a modern társadalom vezetőképzésében érvényesíteni.

1963-ban a „San Jose State College”-ban szerezte meg egyetemi képesítését, a nevelési módszerek tárgykörében. Évtizedekig tanított a Saybrook Graduate School-ban, és jelenleg nyugdíjban él Monterey-ben. Doktori tanulmányának címe volt: „A Design for Leadership Development for Scouting (*The White Stag Method*)” volt. A kerület amerikai cserkészcsapatai (Monterey Bay Scout Council) a késői ötvenes évektől tíz éven keresztül alkalmazták a Bánáthy módszert kísérletképpen, majd elfogadták azt. Később átvette az Amerikai Fiúcserkészszövetség is.

A második világháború után 3 magyar cserkész, akik részt vettek a gödöllői Jamboree-n, amerikai cserkésztestvérségeikkel együtt, 1958-ban megszervezték az első amerikai vezetőképző tanfolyamot cserkészvezetők számára. Szimbólumuknak a csodaszarvast választották. A tanfolyam lényege 11 vezetői felkészültséget kívánó próba volt. Ezek a próbák szilárdan összekapcsolják a cserkészletet a múlttal, a jelenléttel és a jövővel. Ma az Amerikai Fiúcserkészszövetség Woodbadge-hez szükséges 11 próba és az Őrsvezetőképzés (Junior Leader Training Conference) próbáinak elvégzésére a magyar hagyományokból leszármazott *Csodaszarvas Vezetőképző Program (White Stag Leadership Development Program)* az irányadó módszer.

1969-ben, a Helsinki-i Világ Cserkész-konferencián dr. Bánáthy Béla cscst. nagysikerű tanulmányban („Learning by design”) mutatta be az amerikai cserkészmozgalom eredményeit az új módszerrel. A Világ Cserkésziroda (WOSFM) „*Leadership development: World Scouting Reference Paper No. 1.*” címmel adta ki Bánáthy előadását.

Büszkék lehetünk a magyar cserkészlet alapeszményének világsikerére.

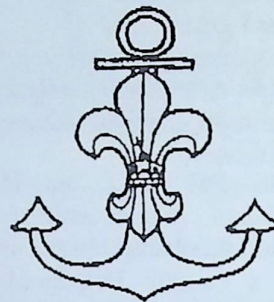
Búvár Kund vízicserkészlet

I. Kerület, Európa

*Horváth Antal
vízicserkész pk.*

A Mennersberg-i 1987-es nagytábor végén Orbán Laci felkeresett és elmondta, hogy vízitúrát tervez a Lahn folyón, amire szeretné, ha én is eljőnnék. Először egy kicsit tartózkodtam, gondolván, mit keres a magam korú ember a fiatalok között, de mikor Laci remek tervét

bemutatta és megjegyezte „jó az öreg a háznál”, nem volt más választásom, mint igent mondtam, hisz szükség lehet rám, no meg őszintén, mindig szerettem a vizet és a természetet.

A túrán 12-en vettünk részt, főleg hejdelbergi, majnci és szövány-cserkészek. A vidám és fegyelmezett résztvevők, továbbá a jó idő olyan légkört teremtett, hogy egyesek már a következő terven dolgoztak. A túravégi kávéházi összejövetelen Horváth Berci javasolta, hogy ha már a vízitúrákat rendszeresíteni akarjuk, a drága bérelt kenut helyett, *építsük meg a saját kenunkat*. Miután értésükre adtam az ilyen munkával járó nehézségeket, és a megkövetelt szorgalom sem tört meg a lelkesedés miatt, tudtam, hogy a tervből lesz valami. Tulajdonképpen ezzel megvetettük a hejdelbergi vízicserkészlet alapját.

Még az ősszel nekiálltunk a tervek készítésének és a csónakok gyártásának. Kilenc kenut, majd később két vízitehenet (ladikot) készítettünk. A csónakokat az 1988-as Mosel-túrán felavattuk, majd megalapítottuk a *hejdelbergi Búvár Kund cserkészrajt*. A hejdelbergi vízicserkészlet más csapatoknál is széleskörű érdeklődést váltott ki, ezért a vízicserkészletet kerületi szintre emeltük. Ez 1992-ben, mint a *roverprogram* szerves része, meg is történt.

Jó közepes minőségű felszerelésünket az Eulenbis-i csónakházban tartjuk. Jelenleg 24 személyre van felszerelésünk. Eddig 20 túrát tartottunk. A túrák 3-5 naposak, kivéve a nyári szünidőben. 17 túránkon német folyókon evezünk, 3 túrán pedig a Tiszán, a Rábán és a csallóközi Dunaágban.

kacsa-kenu-túra 1996-ban

hírközlő vízimanó

Ez a túránk a Dunára vitt minket. Félreértések elkerülése végett, a mi szakaszunknál a Duna legfeljebb 15 méter széles és fél méter mély volt. Volt szakasz, ahol a majdnem 2 méteres Karcsi az első csónakban állva irányított minket a zátonyok között. Időjárásunk igazán

vízicserkészies volt: éjszakánként esett az eső (vízutánpótlás), nappal meg gyönyörű napsütésben folytathattuk utunkat. Csodálatos, hogy a Duna mekkora sziklatömegeken keresztül vágta útját, amit kényelmesen evezve, csurogva csodálhattunk. Az ilyen túrán a legnagyobb élmény napokon keresztül csodálni a természet alkotásait. A tábor résztvevői számára az emberiség legvagányabb vívmánya egy csónakcsúszda volt az egyik gátnál, melyen csónakostul csúsztunk le komoly sebességgel. Legszebb szárazföldi élményünk *Sigmaringen* óvárosának megtekintése volt. Kacsatúránkat sok *kacsa* kísérte, itt-ott reggeli torna helyett fogócskázunk egymáshoz a vízben.

A cserkészkedést több róver újból megszerette, mert e túránkon is látta annak gyakorlati fontosságát. Például, ha nem volt jól megrakva a tűz, igen sokáig tartott egy vacsora elkészítése, és tapasztalatból mondhatjuk, hogy egy éhes gyomor hihetetlen kreativitást tud kiváltani egy róver agytekervényeiben.

Erősödik a délvidéki cserkészzet

Bár sajnálatos módon a délvidéki magyar politika zsákutcába jutott és közös magyar megegyezés hiánya miatt nem tudja hatékonyan képviselni a magyar kisebbség jogos követeléseit, — annál biztatóbban fejlődik a magyar cserkészmozgalom a Délvidéken.

Vajdasági cserkészeseemények

Matijevics Emil

1997. szeptember 11-én ünnepségsorozattal emlékeztek meg a *zentai csata* 300. évfordulójáról. Zentán ökumenikus istentisztelettel kezdődött a megemlékezés. Az istentiszteleten Pénzes János szabadkai megyéspüspök, Husvár László nagybecskereki megyéspüspök, számos pap, a református és az ortodox egyházak lelkészei celebráltak. Az ünnepségen jelen volt a belgrádi magyar és a török nagykövet, valamint a környező falvakból népviseletbe öltözött fiatalok, és 3 cserkészcsapat.

Szeptember 14-én az újvidéki *Mária templom búcsúján* részt vettek az újvidéki és szerémségi 6. sz. cs. cs. tagjai és több csapat képviselői.

November 2-án Vajdaság szerte megemlékeztek az 1944-ben *lemészárolt ártatlan magyar áldozatokról*. *Zenta* és *Újvidék* temetőiben a síroknál cserkészek álltak díszőrséget. Szabadkán magyar, német és horvát nyelvű emlékbeszédek hangzottak el. Ökumenikus istentiszteletet tartottak a „*Vergődő madár*” előtt. (Ez egy eltört szárnyú turul madár szobra, melynek vergődése az ártatlan áldozatokat jelképezi, akiket ott végeztek ki és a saját maguk által megásott *tömegsírba* temettek el.) A megemlékezésen részt vettek Dunántúlra telepített bukovinai székelyek is, ugyanis a tömegsírban 43 *bukovinai székely-magyar* is nyugszik.

1998 tavaszára versmondó, *népmesemondó és népdaléneklő versenyt* szervez a Szövetségünk. A versenyben három korosztályt vesz részt. A novemberi elődöntőre 60 cserkész gyűlt össze. Az északbácskai körzet 9 csapatából 7 csapat vett részt. A körzet cserkészei közül 9-en jutottak tovább.

A *megmaradás reménysugarát* jelzi az újvidéki és szerémségi 6. sz. Hunyadi János cscs. cserkészeinek és kiscserkészeinek fogadalomtétele. Az elmúlt 6 év alatt a csapat tagjai *20 magyar szórványt bejártak* a Szerémségben és a Bánságban, és 4 helységben alakítottak rajokat és őrsöket. Eddig már 140 fiú és lány tett fogadalmat zászlajuk alatt. Maradandó gondolat Horváth-Militicsi Szabolcs cspk. beszédéből: „A cserkészzet nekünk itt, a déli végeken megmaradásunk egyik reménysugara.”

Újvidékkel átellenben, a szerémségi Dunaparton terül el a gróf Karácsonyi család egykori sétakertje, melyet számos szobor is díszített. Ma ez egy szép kirándulóhely, de sajnos a megmaradt szobrok állapota egyre rosszabb. Köztük a népszerű, 1834-ben állított kőoroszlán, melyet az utóbbi években többször megpróbáltak ledönteni. A Hunyadi János cs. tagjai az alaptól kimozdított hatalmas sziklatömböket visszahelyezték és becementezték. *Sikerült a kőoroszlánt megmentenünk*. De ki viseli a gondját ennek a parknak? A sétáló lépten-nyomon szemébe botlik, és az öreg 300 éves tölgy odvában egyesek tüzet raknak....

Február 21-én. a Hunyadi János cscs. rendezésében az újvidéki Petőfi Sándor Magyar Művelődési Egyesületben *vajdasági szintű cserkésztalálkozó* zajlott le, a cserkészzet 90. évfordulója, és Bi-Pi 141-ik születésnapja alkalmából. A Vajdaság minden csücskéből összesen 162 cserkész gyűlt egybe.

Az ünnepi beszéd után Földvári Kálmán (86 éves) öregcserkész leleplezte a Vajdasági Magyar Cserkészszövetség címerének Szarvas Sándor által készített domborművét. Az ünnepély fénypontja dr. Horváth-Militicsi Szabolcs diavetítéssel kísért előadása volt a világcserkészet, a magyar cserkészet, és az újvidéki cserkészet történetéről, valamint Újvidék város történelmi múltjáról.

?

Mit tudsz a zentai csatáról? Írd meg a Szövetség címére. A helyes választ beküldők között könyvjutalmakat sorsolunk ki.

Uruguay

Venezuela

Zambia

Történelmi nagytábor a Felvidéken

Vitéz László ü.e.

A Szlovákiai Magyar Cserkészszövetség nagytáborát 1997. augusztus 1-11-ig rendeztük meg. A tábor összlétszáma 880 fő volt, 8 altáborba felosztva. A táborozáson részt vett 100 magyarországi, 40 kárpátaljai és 10 erdélyi cserkész is.

Az altáborok önálló életet éltek. Mindegyiknek volt saját konyhája, saját programsátra és a létszámtól függően 10-18 lakósátra. A tábor keretmeséje a *nándorfehérvári ütközet* volt. Ennek szellemében vezettünk le a két tábortűzet és magát a portyát is. A keretmese jelmezeit a kassai Thália Színház adta kölcsön, s ezt kiegészítették az altáborok által készített jelmezek. Az altáborok a következő központi programokon vettek részt:

- túra a szádelői völgyben
- autóbusz *kirándulás a krasznahorkai várba*, a betléri kastélyba és az ochtínói aragonit barlangba
- portya a szilicei fennsíkon
- fürdés Gömörhorkán, uszópróbával egybekötve
- métabajnokság a tábor egész ideje alatt
- akadályverseny
- rohampálya

Az altáborok felváltva vettek részt a programokon. A tábor idejére béreltünk két autóbust, két teherautót és egy mélyhűtő kocsit. Minden altáborban felszereltünk vízvezeték 7-7 csappal, 1150 méter hosszú vezetékkel.

A sok eső miatt időnként nagy volt a sár, de ez nem törte le a cserkészek jókedvét. Barabás Lajos erdélyi testvér vezetésével cserkészeink kopjafát faragtak, amit Barka község önkormányzatának épülete előtt állítottunk fel ünnepélyes keretek között. *Barka és Lucska községek lakóira nagy hatással volt táborozásunk*, együttéreztek velünk.

A tábor teljesítette célját és ösztönzi Szövetségünket további munkájában. Megtudtuk, hol szorít a cipő, melyik pontokra kell jobban odafigyeljünk. A felvidéki cserkészet egész történetében ez volt a legnagyobb tábor — beleértve a II. világháború előtti korszakot is.

cserkészélet Gömörben

Vörös Attila cspk.

Eseménydús esztendőt hagyott maga mögött a 4.sz. Hatvani István, rimaszombati cscs. A sikeres februári téli tábor után márciusban és áprilisban színes portyák követték egymást. Júliusban 4 napos próbatábort rendeztünk a Pogányvárnál, augusztusban pedig a szövetségi nagytáborban vettünk részt, 35 cserkésszel.

A Tompa Mihály Kulturális Napok keretében városunkban számos helyen koszorút helyeztünk el. Október 6-án, az aradi vértanúk emléknapján a környék temetőibe, a *48/49-es honvédek sírjaihoz vittük el a tisztelet virágait*. A téli ünnepek idején kitűnő hangulatú cserkész Mikulás-estet rendeztünk, majd vendégül láttuk füleki cserkésztestvéreinket és a kihelyezett Medves űrszék tagjait. A vendéglátást adventi mise fejezte be a helybeli katolikus templomban.

Kiadtuk *Gömöri Cserkész* című csapatújságunk második számát. December 22-én ünnepélyes keretek között átvettük a Betlehem városából küldött és futárláncon át ideérkezett *Betlesemi Lángot*, amit pozsonyi cserkészek hoztak ideig. A lángot továbbadtuk öregek otthonába, árvaházba, templomba és vidékre is.

Az 1998-as esztendőben méltó módon fogjuk megünnepelni a szabadságharc 150. és Petőfi születésének 125. évfordulóját. Augusztus folyamán kedves meghívásoknak teszünk eleget, Magyarországra és Kárpátaljára látogat egy-egy űrszék. Az őszi idény szintén gazdagnak ígérkezik, hiszen a szabadságharc jubileuma az egész évre kihat. □

HATÁR-TALAN CSERKÉSZET

Kitüntetés Ausztráliában Góor Gyurka bá' tudósít Pennant Hillsből, hogy, Ausztráliában minden év január 26-án, James Cook kapitány partraszállásának évfordulóján a ausztrál kormány kitüntéseket adományoz az általuk arra érdemesnek ítélt polgároknak. Az idén *Csaba László István cscst.*, a Perth-i (WA) csapat volt parancsnoka kapta meg a **MEDAL OF THE ORDER OF AUSTRALIA** kitüntetést, *a magyar közösségekben (különösen az ausztráliai magyar egyesületek keretében) végzett munkájáért.* A kitüntetettnek joga van neve után az OAM betűket használni. A magyar emigráció tagjai közül ő az első, aki ezt a kitüntetést megkapta. Örömteli szívvel köszöntjük Csaba László Istvánt és további jó munkát kívánunk a cserkészlet és a magyarság érdekében. Jó hírünk keltése a világban egyike a *magyarságszolgálat* legszebb eredményeinek.

Kodály hétvégé a New York-i körzetben Immár ötödször rendezték meg a Kodály hétvégét a New York-i körzetben, a cserkészek népdaltudásának gyarapítására. *Gyulassy Györgyi*, körzeti vezető szervezte a műsort, melyre januárban került sor New Brunswickban. Ezen a hétvégén a cserkészek mélyebb betekintést nyerhettek a népdalok világába a *meghívott zenetanárok* — *Zadubán György és Juhos Jutka* segítségével, akik a Kodály módszer alkalmazásával több szolamban énekeltek és szolmizáltatták a 10-18 éves cserkészeket. A hétvégének több fénypontja volt: sokác *busó maszkok* készítése és ezekben való felvonulás, *táncház az Életfa* zenekar közreműködésével farsang keretében. A kicsinyek korosztálya sem maradt el, velük *Gorondi Enikő és Marshall Tamás* foglalkoztak, hogy már most kedvet kapjanak a népdalokhoz.

Arató Emese

Meghívó közös magyarországi táborozásra Az 1223. sz. Tisza cscs. parancsnoka, *Gyetvay Iván bá'* értesülve a külföldön született nyugati magyar cserkészek nagy részének súlyos magyar nyelvtudási problémáiról, — szeretettel meghív közös táborozásra tíz olyan külföldi magyar cserkészt, aki rosszul beszél magyarul. A tábor 1998 nyarán lesz, *várhatóan augusztus 3. és 16. között.* A tábor pontos helye még nincs eldöntve, vagy a Bodrog folyó, vagy egy horgásztó partján lesz. Feltételek: 13 éves alsó korhatár, 1-2 éves cserkészmu, egy nyári

táborral. Jó lenne, ha tudnának sátrakat hozni, de ha erre nincs mód, értesítsenek idejében és biztosítsunk sátrakat is. Semmiféle elektronikus hangkeltő eszközt (rádió, szalagjátszó, stb.) nem szabad a táborba hozni, élelmiszert csak az első napra (a többi eldobozzuk és közösen elfogyasztjuk). Az utazási költségeket a meghívottak fedezik, a táborozási díjakat a csapat vállalja. Az érdeklődőknek további felvilágosítást ad Lendvai-Lintner Imre bá.'

Szűr virághímzés az Alföldről

Magyarok Emberi Jogait Védelmező Műhely
Bryn Mawr College, Pennsylvania
1998. június 12-14

Figyelem, cserkészek, cserkészvezetők, öregcserkészek, cserkésztisztok, egyetemisták, csapatparancsnokok, körzeti, kerületi és szövetségi vezetők...!

A cserkészmunka az élet minden területén hatásos lehet, ...ha akarjuk! Magyar közösségi életünk állandóan *veszélyeztetett állapotban* van Romániában (Erdélyben és a moldvai Bákó megyében), Szlovákiában (a Felvidéken), Kárpátalján, és a volt Jugoszláviában (a Vajdaságban és Kelet-Szlovéniában). *Népünk és határon túli nemzeti közösségeink megmaradásáért azonban mi, cserkészek is tehetünk...és tennünk kell!*

Te is, aki olvasod e sorokat, személyesen bekapcsolódhatsz a küzdelembe. Most itt a lehetőség. A címben megadott helyen és időpontban rendezi a 9.-ik magyar emberi jogokat védelmező műhelyét a Magyar Amerikai Koalíció, a Magyar Baráti Közösség és a Magyarok Emberi Jogait Védelmező Alapítvány. Munkánkba, közös küzdelemünkbe szeretnénk bekapcsolni minél több aktív cserkészt. A Ti lelkesedéseitek, felkészültségeitek és angol nyelvtudásotok még hatásosabbá tenné munkánkat.

A Műhely célja, hogy megosszuk a résztvevőkkel azokat a tudnivalókat, amelyekkel befolyásolni tudjuk az amerikai és nyugat-európai döntéshozó politikusokat a kisebbségi és emberi jogok terén. Fő célunk a *gyakorlati tudnivalók elsajátítása*. Megismertetni azokat a „műhelytitkok”-at, melyek

biztosíthatják sikerünket, mind levelek (E-mail, fax stb.) megfogalmazásában, mind gyűlések, programok lebonyolításában, valamint személyes kapcsolatok kiépítésében és „lobbi hálózatunk” szervezeti felépítésében.

A részvételhez vedd fel a kapcsolatot

Ludányi Andrással: Tel.: (419) 772 2097,
Fax: (419) 772 2593, villámposta: a-ludanyi@onu.edu,
vagy a **Magyar Koalíció Titkárságával:**

Tel: (202) 296 9505, Fax: (202) 775 5175, további tudnivalóért és jelentkezési kérvényért. Részvételi díj : \$125.00 (diák-szálló és egyetemi étkezde két napra, péntek délutántól vasárnap délelőttig). A csekk beküldendő a következő címre:

„Hungarian American Coalition”

818 Connecticut Ave NW, Washington DC 20006.

A jelentkezéseket május 15-ig kell eljuttatni. (Azok számára, akik csupán anyagi nehézségek miatt nem tudnának eljönni, van néhány ösztöndíj lehetőségünk amerikai magyar szervezetektől!) A Műhely hasznos és fontos lehet Amerikában tanuló kárpát-medencei cserkészeknek is!

Ludányi András

Sebkezelés új módszere

Az amerikai *Országos Egészségügyi és Biztonsági Bizottság* a felszíni sebekre újfajta kezelést javasol. A régebbi felfogás szerint effajta sebek gyorsabb gyógyulására az volt a módszer, hogy a fedetlen seb a levegőn gyorsabban gyógyul, mert elősegíti a száradást és varrat keletkezését. Ám hosszabb tanulmányozás után rájöttek, hogy a sebek gyorsabban gyógyulnak, ha nedvesen tartjuk őket.

Az új ajánlott eljárás: tisztítsd meg a sebet szappanos vízzel. Tartsd a seb helyét nedvesen. Használj kötést, mely befedi a sebet. Csak akkor cseréld azt ki, ha piszkos lesz. Figyeld, hogy fertőzés ne érje (daganat, szag, pirosas folt stb.) Amennyiben a seb mégis fertőződik vagy túl lassan gyógyulna be, orvosi kezelésre szorul. A túlzott nedvesség sem jó. A kötés legyen laza, hogy a seb levegőzzön, baktériumok ellen védje és ne forduljon súlyosabbra.

fv

Rovásírás-honlap az Interneten

Örömmel közlöm az érdeklődőkkel, hogy megnyílt a **ROVÁSÍRÁS HONLAP:**

Címe: <http://nimrud.eet.bme.hu/rovas>

Innen letölthető 4 különböző típusú betűkészlet:

— Rovás szabvány: (ma a legtöbb rovásszakértő által elfogadott formátum)

— Rovás V1: különböző ritkábban használt alakok

— Rovás FS: Forrai Sándor ABC-jének megfelelő alakokat tartalmaz

— Rovás MA: Magyar Adorján betűkészlete

A fenti betűkészletek bármelyikével írt szöveg kinyomtatható az összes többi betűkészlettel is. A betűkészletek tartalmazzák a legtöbb emléken fennmaradt betűösszevonásokat is. A szerző által kitalált billentyűzet-kiosztás segítségével az alapbetűk és a mondatdíszként használt összetett jelek könnyen előállíthatók a billentyűzeten. A jobbról-balra írók számára megvan minden betűkészlet fordítottja is.

A betűkészletek szabadon másolhatók, de a betűk kód kiosztása a szerző szellemi tulajdona, így azon változtatni nem szabad. Hasonlóan jogvédett a billentyűzet-kiosztás is.

dr. Hosszú Gábor

LEVELESLÁDA

Kedves cserkészek!

Veres Blanka, a Szlovákiai Magyar Cserkészszövetség tagja szeretne levelezni 16-18 éves leány- vagy fiú-cserkészekkel az USA-ban. Címe:

SK 93582 Palastovce 173 Slovakia

*

Kedves cserkészek!

Magyarországon van egy 19 éves keresztlányom. Szeretném, ha valaki levelezne vele és bejuthatna a cserkészmozgalomba. Jó volna, ha megírnátok neki, hol kell ebbe otthon jelentkezni? Neve és címe:

Hoffmann Viktória Márton I. u.2. 2 / 5.

8500 Pápa Hungary — Előre is köszönettel

Csulak Erzsébet, Elizabeth, N.J.

*Homoródszentmártoni templom (Udvarhely vármegye)
(Épült a XIII. században)*

Hol-Hogyan-Honnan-Hová-Miért-Meddig-Mióta-Mekkora-Mikor

A cserkész kérdez a bagoly válaszol.

Az elmúlt pár héten mindenki az El Niño által okozott természeti csapásokról beszélt, csak senki nem említette meg, hogy mi is az El Niño valójában?

Az El Niño néven ismert természeti jelenség nevét több mint száz évvel ezelőtt, perui halászoktól kapta. Maga a két szó magyarul azt jelenti, hogy A

Kisded, s a kis Jézusra utal, mivel a jelenség mindig karácsony tájkán lép fel. Tulajdonképpen a magas és alacsony légnyomású légrétegek és az azoknak megfelelő óceáni áramlatok bonyolult összjátékáról van szó. A perui halászok számára El Niño ajándéka mindig kellemetlen volt, mert hetekre, sőt néha hónapokra eltüntette a halakat a perui partok közeléből. Időnként különösen erős El Niño dúl, ráadásul idén ez még több mint egy hónappal korábban is jelentkezett.

A mintegy ötezer éve létező jelenséget a hatvanas évek óta vizsgálják céltudatosan. A csendes óceán nyugati részén - normális körülmények között - felszálló légmozgás van, amely meleg, nedves levegő keleten, Dél-Amerika partjainál száll le. Innen a levegő most már az óceán felett ismét nyugat felé áramlik, s a körforgás lezárul. Ezek a passzátszelek ugyanakkor a felszíni meleg vizeket nyugatra hajtják, s Ausztrália előtt gyűjtik össze. Keleten viszont a mélyből víz tör a felszín felé, hogy pótolja az onnan elfűjt vízmennyiséget. Ebben a felszálló hideg vízben jönnek halászható magasságba a halak.

El Niño akkor keletkezik, amikor ebben a körforgásban változás áll be: a meleg levegő nem megy el a perui partokig, hanem már a csendes óceán közepén leszáll. Ez lecsendesíti a délamerikai passzátszeleket, azok nem fűjják el a felszínről a vizet, nem jön helyettük hidegvíz a mélyből (így a peruiak bánatára lejjebb költöznek a hideg vizet kedvelő halak.) A hatalmas körforgás leáll, s ez a szárazföldön is légköri változásokat okoz, ami aszályokat, árvizeket, viharokat és rossz aratást eredményez. Mindedig nem tudni, hogy mi váltja ki az El Niñót, csak a kialakulására utaló jeleket tudjuk értelmezni, és felkészülni rá.

Az El Niñonak talán csak egyetlen nép örül: a spanyolok. Nekik ez a jelenség hozta meg a "tilde", az n feletti hullá-

mos vonal nemzetközi ismeretségét és elismerését. Ez teszi az El Niño-t, El Ninjo-vá - ugyanis így kell kiejteni. A spanyolok ehhez mindig is szerettek volna ragaszkodni, mint nemzeti sajátossághoz, de az EU már azon volt, hogy a spanyol helyesírásból is töröltesse, mivel a többi európai ország írógépein és számítógépein ilyen betű nem szerepel. (De a Magyar Cserkész szerkesztőségében igen.)

Miért csökken a légnyomás ha esős idő várható?

Az eső felszálló, sokszor pedig örvénylő légáramlásokban keletkezik. Ez alacsony légnyomással jár. Főleg ez és az esőt megelőző, aránylag magas hőmérséklet az oka a nagymértékű légnyomáscsökkenésnek. A meleg levegő sűrűsége és így nyomása is kisebb, mint a hideg levegőé. A vízgőzzel telített levegőnek kisebb ugyan a nyomása, mint a száraz levegőé, de ez a fent említettekhez viszonyítva jelentéktelen légnyomáscsökkenést okoz.

Hogyan jön létre a földcsuszamlás?

Az évmilliók során lerakódott üledékek többnyire különböző eredetű rétegekből állnak. Tektonikai mozgások vagy vulkáni tevékenységek hatására a rétegek könnyen elmozdulhatnak egymáson, s katasztrofális földomlások, hegycsuszamlások jöhetnek létre. Erős beázás esetén gyakran megtörténik, hogy pl. egy felázott agyagrétegen megindul a föld. Ez történt az idén Kaliforniában is az El Niño okozta esőzések során is.

Úgy hallottam, hogy új vasúti sebességi rekordot állítottak fel. Igaz ez?

A vezető nélküli mágnesvontat új típusával 530 kilométeres óránkénti sebességi rekordot állítottak fel Japánban.

Sorra dőlnek meg a sebességi csúcsok, ugyanis rendszeresen folynak a sínen lebegő vasúttal a kísérletek a szigetországban lévő két kísérleti pályán is. Az új rekordot a Jamanasi kormányzóságban, 18.4 kilométeres kísérleti pályán állították fel azután, hogy november végén 530 kilométeres óránkénti sebességet ért el a Maglev vonat. (Nem keverendő össze a Malév légitársasággal, mely még mindig pilótával elátott repülőkön szállítja utasait)

Ha kérdésed van a bagolyhoz, írd meg szerkesztőségünknek és mi szívesen tolmácsoljuk neki és a következő számunkban közzé is tesszük.

Ismerd meg Népzeneünket

Bartók Béla szerint a népköltészet dallamai eredetileg az éneklési alkalmak szerint élesen elhatárolt csoportokra oszlottak, s ezek mindegyikének eléggé határozott jellege volt. E csoportok elkülönült állapota vagy keveredése, megléte vagy hiánya, valamint mennyiségi arányai ebből következően egy-egy hagyományanyag régiségére is utalnak.

A magyar népdalokra jellemző három csoport:

1. a szertartáshoz kötött ének (az ún. regösénekek, amelyeket a karácsony és újév közti időszakban énekelnek; a lakodalmi dalok; halotti siratók, aratási dalok stb.);
2. a táncdallamok csoportja;
3. szertartáshoz vagy különleges alkalomhoz nem kapcsolódó tulajdonképeni "dalok", melyeket lírikus vagy epikus szövegre énekelnek. A határozottan alkalomhoz kötődő dalok a teljes állomány 5-6%-át teszik ki, a nagyobb részt az alkalomhoz csak kevésbé (táncdallamok, csúfolók, paródiák), vagy egyáltalán nem kapcsolódó dallamok jelentik. Ezek az arányok a román, vagy a balkáni népzeneekhez képest - minden régisége ellenére - újabbnak, modernebbnek mutatják a magyar hagyomány állapotát.

Vokális és hangszeres zene

A hangszeres kultúra szemszögéből szintén elkülöníthetünk jellegzetes csoportokat. Vannak csak énekelt dallamok (gyermekdal, ballada; sirató és egyéb énekes szokásdallamok; bizonyos táncok, mint a karikázó, cigány botoló stb.), ismerünk hangszeren és énekelve egyaránt használatos dallamokat (táncdal, keserves; egyes szokások dallamai, mint pl. a betlehemezés, regölés, hejegetés stb.) és léteznek csak hangszeres (szövegtelen) tánczenei mű-

fajok is (mint például a férfitáncok kísérőzenéi).

A műfajok archaikusan merev elkülönülése nálunk már ezen a téren is a múlté. A magyar népzeneben az első és főként a középső kategória a legdominánsabb, ezért egészen természetes, hogy az első gyűjtők számára az énekelt zene vált a legfontosabbá, hiszen amúgyis: "minden zene kezdete a vokális zene, amely hosszú ideig egyedüli kifejezője volt az emberek muzsikális érzésének." A tisztán hangszeres, szövegtől független régi magyar tánczene maradványára Bartók már csak a dudások "aprájának" nevezett közzenéiben vél rábukkanni. (Ilyenfajta - rövid motívumokat ismételtető - "abszolút"

hangszeres tánczenét, "amelyhez a táncolók táncszókat kurjongattak", élő formában leginkább románoktól halott.)

A néphagyomány zenei "hallásmódjai"

A társadalmi, történelmi, gazdasági mozgásoktól befolyásolt szokások, szertartások, divathullámok, s a mindezeket jól tükröző dallamstílusok, műfajok és előadásmódok egymásra rétegződései olyan látványt nyújtanak a mélyreásó kutatónak, mint a régésznek a sírára metszett ásatási tanúfal, melyen színes csíkok gyanánt rajzolódnak ki évszázadok történelmének üledékei. Az emberi közösségek tudatában kavargó múlt ugyanilyen gazdag tarkaságot mutat. S ezen nemcsak a múltbeli emlékek, adatok, információk pusztá halmaza ér-

tendő, hanem a középkori, újkori és 19. századi gondolkodás-, illetve hallásmódok jelenléte és egymással való keveredése is.

A szövegek és dallamok kapcsolatát vizsgálva is évszázadokkal korábbi eljárásokra bukkanunk. Ilyen az "énekelt vers" műfaja, amely néhány évszázada szűnt meg a költészet szinte kizárólagos megjelenési formája lenni. A műfaj ma is a régi, mondhatnánk évezredes szabályok szerint működik: a szövegek szótagszám - és nem romantikus, szövegtartalmat "kifejező", programzenei elvek - alapján, szabadon válogatnak a dallamok között. Az éneklők sok kész szövegformulát és sok dallamot tudnak. (Ezek közül valójában a szövegekre, azok mondanivalójára figyelnek leginkább tudatosan!) A két alkotóelem az előadás folyamán találkozik egymással, miközben az énekes a lelkiállapotának legjobban megfelelő szövegeket válogatja össze. Így születik a "közhelyek" gyűjteményéből egyéni érzelmeket kifejező üzenet, műalkotás.

A zenei tudatvilág vizsgálatakor a hallásmódok két szembetűnő pólusát figyelhetjük meg:

1. Az egyszólamú, középkorias hallásmód, mely egyrészt a dallamszövések lineáris elgondolásában, másrészt a hangszeres zenei hangzás "dallam-dubasszus-ritmus" hármasságában nyilvánul meg. (Ezt szolgálják: a duda, a tekerő, a doromb, a citera, a hegedűgardon együttes, egyes dunántúli vonószenekekarok, vagy a bihari román hegedű-duók, ill. a máramarosi hegedűgitar párosok, az eleki klarinét-dob együttes).
2. Az újkori európai többszólamúság kialakította hallásmód. (Ennek szellemét tükrözik a szinte modálisan

harmonizáló közép-erdélyi vonóstriók, a kezdetleges, de már funkciósan értelmezett [tonika-szubdomináns-domináns] harmóniakat alkalmazó dél-erdélyi és dunántúli együttesek, a romantikus harmóniafűzéssel élő kalotaszegi és felsőmagyarországi együttesek stb.).

E hallásmódok évszázados mintákat követtek, melyek segítségével egy-egy generáció mindig egészen pontosan és határozottan kialakíthatta a maga igényeit. Ékes bizonyíték erre a zenész és közönségének kapcsolata. Mit kellett ugyanis a zenésznek játszania? Azt, ami minden táncoló fejében ott zengett. Ebből állt a zenész szolgálata. S ha nem jól húzta, baj volt, mert összezavarta a közösség minden tagjában belülről

hangzó muzsikát. (A zenész sohasem "hagyományörző", inkább "hagyománykövető"!)

Kodály megfigyelése még szinte napjainkra is igaz: "Hangszeres zenére nézve: hallgató az egész nép. Ott az előadás egyesek, kevesek dolga. Akár cigány, akár népbeli a zenész: egyedül, vagy kevesed-magával áll szemben a hallgató tömeggel. Nem teljesen passzív a tömeg: erre a zenére járja a táncot és nagyon megérzi, ha nem kedvére való módon játsszák. Ellenőrző, válogató, meg tudja különböztetni a jobbat. 1910-ben mondta egy fiatal falusi cigány Erdélyben: legnehezebb az öreg székelynak muzsikálni. Ahogyan ő kívánja, fiatal cigány nem is igen tudja már." Kodály azt is írja, hogy a "cigány sohasem használ: citerát, furu-

lyát, dudát, harmonikát, dorombot, tekerőt. A pásztorkürt és kanásztülök inkább foglalkozási eszköz, mint zenei hangszer..."

Ebből kiviláglik, hogy a "hivatásos zenészek", akik az új hallásmód szolgálatában látnak nagyobb jövőt - ha csak valami különleges okuk nincs erre - nemigen foglalkoznak az elavult divatokkal. A régiesebb hallásmódhoz kapcsolódó alkotások és az azok megszólaltatásához szükséges eszközök így leginkább a paraszti öntevékenység terepére szorultak vissza.

Kodály és Bartók írásai nyomán

(folytatás a következő számban)

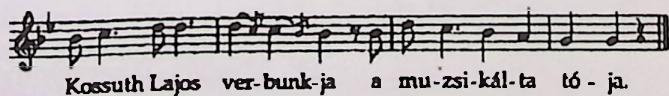
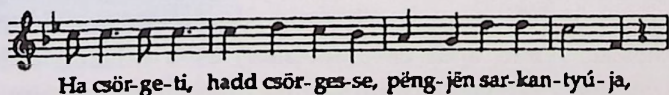
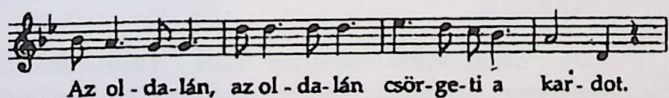
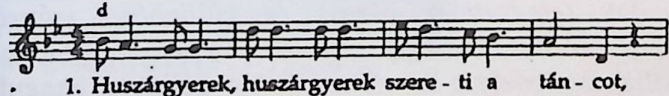
Tanuljunk együtt énekelni!

Ének kuckó

Az 1848-49-es szabadságharc népünk történetének egyik legdicsőbb szakasza. A forradalom évfordulójára emlékezve fejezzük ki mi is tiszteletünket harcos, szabadságszerető elődeinknek, annál is inkább, hiszen idén a dicső nap 150. évfordulójára emlékezzünk meg. A 1848-as dicső hősekről rengeteg nép és műdal keletkezett az évek folyamán. Az egykor szájhagyomány útján terjedő dalokat az idők folyamán lejegyezték, hogy örök emléket állítsanak 1848-49 soha nem felejthető hónapjainak. Ezért mi is énekeljünk, tanuljunk meg egy új éneket.

Huszárgyerek, huszárgyerek (Kossuth verbunkja)

Tempo giusto

2. Szép a huszár, szép a huszár, felül a lovára,
Aranymente a hátára, kard az oldalára,
Virágcsokor a csákóján, úgy megy a csatába:
Ne sírj rózsám, megtérek még szabad hazába!

3. Falu végén, falu végén, szépen muzsikálnak,
Oda hívnak engemet is magyar katonának.
Be is állok a verbunkba, ha már verbuválnak:
Elmegyek a pajtásaimmal vitéz regrutának.

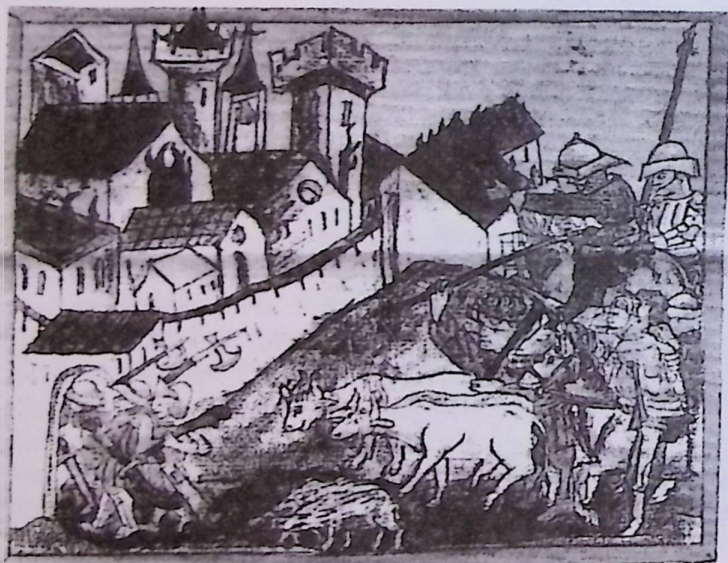

Ami a történelemkönyvekből kimaradt.....

Magyarok St. Gallenben a X. század idején

A X. század Európája hangos volt a népek jajkiáltásaitól: De sagittis Hungarorum libera nos Domine - A magyarok nyilaitól ments meg Uram minket! - így írják az akkori krónikák. A magyar történelmi kutatások szerint azonban őseink a nyakukba varrott szörnyűségek felét sem követték el. Ennek bizonyítására: a kultúra magas fokán álló Bizánc nem hívta volna őket segítségül a besenyők, ugyanígy Konrád császár sem a szaracénok ellen.

A nyereg alatt puhított hús elsősorban a lovak feltört hátát gyógyította és nem étkezésre szolgált.

St. Gallen-i tartózkodásuk alatt gyújtogatásról származó tüzeset egyetlen egyszer van leírva, amikor egy harcost, aki a toronyba az aranygömbért mászott fel, majd egy másik, aki a szükségletét végezte a templom tornyán, lezuhanva halálra zúzta magát és ezeknek a holttestét, régi rituális szokás szerint, a kapuban társaik elégették. Holott az akkori krónikák számtalan lángban álló várost ábrázolnak, mint a fenti képen is, tisztán fantáziából, minden történelmi alapot nélkülözve.

926 május 2-án Viboráda a betörő magyaroktól mártír halált szenvedett, írja az egykori kódex. Ez a

szent életű nő évek hosszú sora óta élt magát önként befalazva St. Gallen központjában, egy még ma is fennálló St. Mangen román stílusú templom cellájában. Nem volt hajlandó a többi itt lakóval a magyarok elől a Bernhardzellben épített erődítésbe menekülni. Így a kincseket kereső, már csalódott magyarok cellájában rátaláltak és ennek teteje lebontása után oda behatoltak. A nyolc nap múlva visszatérő lakosok három fejsebbel (lehulló tetődarabok és fejszecsapások??) véres környezetben holtan találták. Ezért mártírhálála okán II. Kelemen pápa 1047-ben szentté avatta. Miért lett volna ez az önmagát sanyargató, kiéhezett és szomjazott, sebekkel borított testű asszony az egyetlen áldozata a magyaroknak? Ugyanakkor például a félbolond velük tréfálgató Haribaldot életben hagyták, sőt még ittak is vele.

Őseink védelmében álljon itt IV. Ekkehard kéziratának szószerinti fordítása, amely Szent Ulrichtól, a St. Gallen-i tanulóbarát, későbbi Augsburg-i püspökről szól (e várost a magyarok röviddel a St. Gallen-i betörés előtt ostrom alá vették): *“Ulrich Henrik király idején megmentette városát...Miután új betörés fenyegetett, a város összes kisgyerekeit az anyák kebléről elvonta és összegyűjtötte őket, az oltár előtt a földre fektetve őket: a gyermekek sírásával keveredtek a könnyek és a jajgatások és — mint második Ezekiás — elkergette a közeledő ellenséget. Ez az imádság volt az egyedüli oka, hogy a vadak feladták a várost és különböző irányba szétszóródtak.”* Mindez egy valóban nem magyarbarát tollából, amelyet az akkori magyarellenes hangulat agyonhallgatott.

A kalandozó magyaroktól való félelem eredményezte, hogy az egész nyugati világban nagy erővel indult meg a városok megerősítése (Henrik császár, Anno apát és a többiek) és a falakon belül rohamos gazdasági és kulturális fejlődés indult útnak, amelyre példa St. Gallen aranykora is.

Dr. Missura Tibor nyomán

Délvidék — Vajdaság

nemzetek és sorsok forgószínpada

Kiskoromban mesélte nagyapám, hogy ő szülővárosát (Szabadkát) soha nem hagyta el s mégis öt ország: az Osztrák-Magyar Monarchia (1918-ig), a Szerb-Horvát-Szlovén Királyság (1929-ig), a Jugoszláv Királyság (1941-ig), Magyarország (1944-ig) és Jugoszlávia (1945-től) állampolgára volt. Én mindezt kitárult szemekkel hallgattam, csodálkozva és egyben irigylve őt, hogy milyen szerencsés ember, mi mindent megért már eddig anélkül, hogy a kisujját mozdította volna. Csak később jöttem rá, hogy mindez nem egy égből csöppent manna s ez a rettentő nagy "állampolgársági forgószínpad" inkább ne működött volna - egy csendesebb, egyszínűbb élettel is elégedett lett volna az öreg.

De hol is van ez a "forgószínpad", melyet Vajdaságnak neveznek, ahol nemzetek és sorsok forognak szédületesen, a forgatókönyv pedig sokszor nincs tekintettel a szereplőkre, mert igen fájdalmas szerepet (életet) oszt ki rájuk? Földrajzilag három nagy folyó: a Duna, Tisza és a Száva közé szorult a Kárpátmedencében, történelmileg pedig hol a magyar föld déli részét (Délvidék), hol meg a délszláv föld északi részét jelölte. Területe a X. - XII. századtól Magyarország része, majd 1526-1690 között a törökök megszállták. Közigazgatásilag Vajdaság először a magyar szabadságharc leverése után, 1849-ben bukkan fel, mint Szerb Vajdaság és Temesi bánság osztrák koronataromány, hogy már 1860-tól újból magyar vármegye legyen egészen 1918-ig. Utána két királysághoz tartozott: a Szerb-Horvát-Szlovén (1919-1929) és Jugoszlávia (1929-1941), majd 1941-44 között a bácskai területek Magyarországhoz, míg a bánátiak német és a szerémségiek pedig horvát megszállás alá kerültek. A II. világháború után Vajdaság mint autonóm tartomány a Jugoszláv Szövetségi Nép- később Szocialista- Köztársaság részévé válik, egészen 1990-ig, amikor megindul Jugoszlávia felbomlása. Ekkor Vajdaság elveszti önnállóságát,

végigszenvedi a horvátországi és boszniai öldöklést s része lesz Szerbia és Montenegro (Crna Gora) államszövetségének.

Vajdaság három nagy területre tagolódik: Bácskára (a Duna és Tisza köze), Bánátra (a Tisza és a román határ között) és Szerémségre (a Duna és a Száva köze). Földrajzi egyhangúságát - Vajdaság a nagy Pannon síkság része - csak a Fruska Gora (Szerémségben) dombjai és lakóinak tarka összetétele bontja meg. A több mint 20 különböző nemzet (a szerb, magyar és a horvát képezi a többséget) és néhány vallás (a római-katolikus, görög-keleti, református, zsidó, stb.) gyümölcsöző sokszínűséget, de egyben sokrétűséget is jelent. A békés, közös, szinte testvéri együttélés a századok folyamán csak a nagyfokú tolerancia, egymás történelmének, hagyományainak tisztelete, nyelvének ismerete biztosította a betolakodókkal vagy államilag betelepítettekkel - a nemzetiségi összetétel erőszakos megváltoztatása céljából - szemben is. A többnyelvű adminisztráció, bíróság, iskolarendszer, kultúra ugyanúgy része volt a mindennapi életnek Vajdaságban, mint ahogy normális jelenségnek számított, hogy a kereskedő a vevőket több nyelven üdvözölte s azok is néhány nyelven értettek, válaszoltak. Ezt az idillikus, kozmopolita, hangulatot többször zavarták "nacionalista

LÖKD ODÉBB A TŰT!

A rovercserkész tizenhat éven felüli cserkész, aki önként vállal szolgálatot csapatában, és tudatosan fejleszti tehetségeit, hogy minél jobb munkát végezhesen.

A CD lemez feltalálása előtt még, régi hanglemezeknél nagy gond volt a karcolás. Ha valahogyan megsérült a lemez, megakadt a tű és ugyan azt az éneksort ismételte, amíg meg nem igazította valaki. Mondanom se kell, nagyon idegesítő tünetény volt.

Előfordul, hogy a csapat tábortűz lemeze hasonlóképpen beragad, és állandóan ismétlődik ugyan az a néhány népdal. Hányszor kell a rézágyúnak felszántani a hegyet-völgyet, a kosárnak megtelni meggyel-makkal, vagy a Pistának megenni azt az életveszélyes pogácsát? Mikor igazítja meg valaki már a masinát? Ha már könyöködön jönnek ki ezek a használattól elkopott dallamok, miért nem teszel valamit?

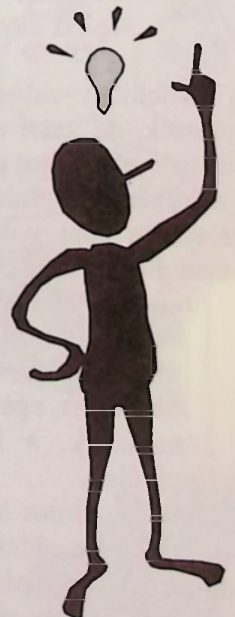
Valószínű, hogy csapatod népdal tudása gyenge. Számold össze, hány népdalt ismer az egész csapat. Légy őszinte - a dúdolni tudás nem számít!

Meglepődtél? Már magad is biztos kitaláltad, többet kellene gyakorolni az éneklést csapatodban. Persze, időt szakítani az ilyesmire nem könnyű, különösen azért mert a tanulás, akkor is ha énekről van szó, nem rokonszenves mindenkinek. Viszont ha az énektanulást bedolgozod egy olyan programba, ami mindenkinek tetszik, óriási sikert arathatsz. Hova dolgozzad be? Hát a tábortüzekbe, természetesen! Azokat mindenki szereti, és mindenki tudja, hogy tábortüzeknél szokás énekelni. De ha nyárig vársz, hogy tábortüzet gyújtsál, nem igen sok ének gyakorlás lesz az egészből. A csapat népdal tudását évközben kell feljavítani, hogy a táborban már fülemüle módjára szálljon a nóta.

Még az a szerencse, hogy a tábortűznél nem a tűz a fontos, hanem a tervezés és a hangulat. Miért nem rendezel *tábortüzet* minden cserkészgyűlésen? Határozd meg előre, ki fogja vezetni őket és mik lesznek a témák (készíts listát!). Nem kell több mint egy félóra egy-egy tábortűzre. Tizenöt népdal, 2-3 jelenet vagy játék, egy néhány csatakiáltás és már meg is van. Ha előre tudja mindenki mi lesz a téma, az őrsvezetők is tudnak készülni, de nem árt, ha a tábortűzvezető ötleteket ad a felkért őröknek. Így nem megy rá az egész gyűlés tábortűzre való készülődésre. Ha már minden meg van szervezve, könnyen be lehet dolgozni az új népdal tanulást.

Csak nem vagy fennakadva a tűz hiányán? Kétségtelen, hogy egy pattogó, lobogó valódi tűz nagyon hangulatos. Az is igaz, hogy a tűzoltók idegeskednének, ha szobában akarnál tüzet rakni. Inkább a képzelőtehetséged lángoljon! Az igazi tüzet lehet gyertyával helyettesíteni (azt is megfelelő biztonságban) vagy éppenséggel áltábortűzzel, amit saját magad készíthetsz. Egy darab átlátszó piros műanyag és egy kis zseblámpa remekül működik.

A rendszeres szoba-tábortűznek más előnye is van. Az őröket összehozza és fejleszti a csapat szellemét. A kicsik tanulnak a nagyok jó példájából. A legeslegfontosabb okát viszont csak titkosan merem leírni: VVHPVPVVHPHPVP VVHPHPVPVVHPHPVPVVHPHPVPHPV HVHVVPHPVVHPVHPVHVHV HPVHPV VPVPPHV HPVHVHPVVVHPV PV VVHP VHVVPHPVVHP VHPVP . Ezt az utóbbit nem is kell nagyon feszegetni. Elég, ha buzgón részt vesz mindenki a tábortüzekben. Meglátod, lesz eredménye... Meglátod, lesz eredménye... Meglátod, lesz eredménye...

Benkő Zoltán

EGY MARSLAKÓ KALANDJAI BUDAPESTEN

avagy

Útikalauz első budapesti látogatásod alkalmára

A Marslakó barátom, meghívásomra, egy szép nap szerencsésen megérkezett Pestre, szobát vett ki a Bristolban, lekefélté ruhájáról a csillagok porát, és telefonált nekem, hogy megbeszélésünk értelmében mutassam meg neki a Várost. Mondtam neki, hogy rendben van, tőlem akár mindjárt indulhatunk is, de felhívtam a figyelmét, hogy szeretném kalandjainkat a Magyar Cserkész számára leközzölni, hogy fiatal cserkészeinknek is alkalma nyíljon megismerkedni hazánk fővárosával. Kisebb huza-vona után, végre marslakó barátom ráállt erre az egyességre, így sebtében neki is indultunk felfedezőútunknak, amelyet most veletek is megosztok a következő pár számon keresztül. (A részleteket Szerb Antal: Budapesti útikalauz marslakók számára című műve alapján közöljük)

Első útunk Budapest legnevezetesebb hídjához vezetett, amit így mutattam be kedves látogatómnak:

Lánchíd

Talán először őt méltóztassuk. Budapest a nagy hidak városa. A Lánchidat a múlt század elején építették, sok évtizeden át, szinte kollektív lelkesedéssel. Róla énekelte a költő, az egyébként ismeretlen Vidor Emil, az Athenaeum 1842-es évfolyamában:

Hullám alá ott künn magot temettek,
Melyből - dacos habok piruljatok!-
Maholnap hajh a szellem fegyverének
Nagy győzedelmi íve kelni fog!
Nyakát a' vén folyam békén lehajtja,
Melly oly sokáig délceg 's büszke volt,
A honfiak nagyobbát ünnepelnek:
Az ész előtt egy nemzet meghajolt.

A Lánchidat valószínűleg mind a négy évszakban építették, de azért mégis főképp téli híd. Téli és esti, fekete a jellegzetes színe, meg az a csokoládébarna, ami a nagyvárosi aszfalt, ha vizes. És azért is téli híd, mert az elődje nem volt téli híd. Azelőtt hajóhíd kötötte össze Pestet Budával, azon sétált Virág Benedek, a szent öreg, lelkes társaival. Télen a hajóhidat szét-szedték. De akkoriban a Duna még gyakran befagyott, és az emberek átkorcsolyáztak Budára. Ha nem fagyott be, csak zajlott, egészen Bécsig kellett felkerülni annak aki, mondjuk, a Krisztina téren akart vacsorázni. Valószínűleg.

A Lánchíd, amint látja, Uram, empire stílusban épült, mint az egyik oldalon az Alagút bejárata, és a másik oldalon a Főkapitányság. Általában Pestnek két történelmi rétege van: a barokk, amely az alapvető

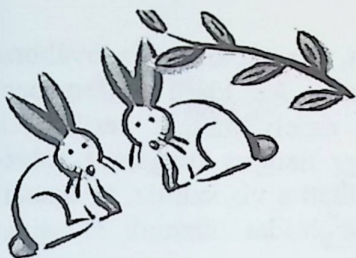
katolikus és német polgárság lelke, és az empire, amely egy nagy magyar lendület emlékét őrzi, egy lendületét, amely azóta a semmibe enyészett. Itt, az Alagút és a Főkapitányság között, még megvan valami belőle. Ha a nádor lenézett palotájából, száz évvel ezelőtt, ezt a képet látta. És sóhajtván Széchenyire gondolt, akit ő csak Stefi gróf néven becézett. Azután visszatért íróasztalához, konok munkakedvvel, mint Habsburg-ősei.

A Lánchíd éktelenül hosszú. Próbálja meg egyszer, Uram, és nem bánja meg. Sétáljon át egy hölgygel Budára, és azután jöjjön vissza, lehetőleg ugyanazzal a hölgygel. Meglátja, szerelmet fog vallani, mert a híd olyan hosszú. Budapest az igaz és mélységes szerelmek városa. Higgye el, Uram, aki ismeri ezt a várost, csak könnyezve tud beszélni róla. Ne nézzen jobbra, és ne nézzen balra. Ön csak a Főkapitányságra nézzen, az szép és arányos és hallgatag. Ne nézze az Akadémiát, hogy olyan dühösen és makacsul méltóságteljes, mint tudományos életünk. Szólítsa kegyelmes úrnak, bár lehet, hogy csak méltóságos, de jobb, ha az ember óvatos. És ne nézze a Gresham-palotát. Szegény valamikor merész volt és fiatal. Így élünk mi is, pesti lelkek, mint a Főkapitányság, egyfelől a hivatalos, másfelől a kommersziális cifraságok közt. Azért nem nézünk se jobbra, se balra.

**MARSLAKÓ BARÁTOM
BUDAPESTEN**

(Folytatás a
következő számban)

Kedves kiscserkészek!

Ezt az oldalt Nektek szántuk, reméljük tetszeni fog. Írjátok meg nekünk, hogy mit szeretnétek látni, olvasni ezen az oldalon, mi tenné élvezetesebbé ezt az oldalt. Kívánok Nektek jó szórakozást és Kellemes Húsvéti Ünnepeket.

Megfigyelés dolga

A figurák közül kettő teljesen egyforma. Keressétek meg melyik az a kettő

Két kis kék pap
két képet kap

Ha el próbálsz kapni ezt az állatot, biztos el fog ugrani!

Zöld erdőben jártam,
kék ibolyát látam,
el akart hervadni,
szabad e locsolni?

ELTŰNT EGY NYUSZI!

Ez aztán a bűvész! Szám szerint 33 nyuszt varázsolt elő feneketlen bűvész-cilinderéből. Bizony, óriási sikere lesz, ha majd a közönség előtt is fellép ezzel a produkcióval. Csak akkor hökkent meg

a bűvész, amikor megszámolta a körülötte ugrándozó nyuszikat: bizony csak 32-t talált, holott jól emlékezett, 33-at varázsolt elő a cilinderből. Számold meg te is és keresd meg a hiányzó nyuszt!

Mit sütsz kis
szűcs?

Sok sós húst sütsz,
kis szűcs?

Nem látja a fától az erdőt!

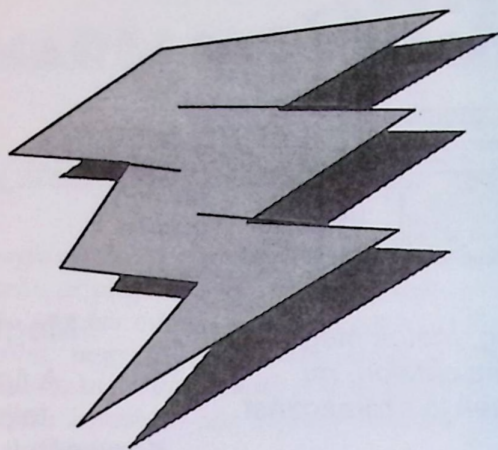

Hány betű van
a magyar
ABC-ben?

Szerkesztette: Gulden Ilona
(Cleveland, OH)

A J é g é s ő

Mozgótáborban voltunk. Egy hét alatt 28 mérföldet (45 km) gyalogoltunk; a kicsik csak oldalzsákkal, az idősebbek pedig teljes felszereléssel mászták az erdei ösvényeket.

A tábor vége felé már mindenki fáradt volt. Emlékszem, késő délután volt, és megálltunk úszni egy tóban, amíg arra vártunk, hogy a többi őrs megérkezzen. Felnéztem az égre és láttam a vihar-felhőket. Gyönyörű volt és félelmetes egyszerre; sütött még a nap, de látszottak a lila és sötétkék vattás felhők. Erős szél fújt; a fák, a föld, a víz, az ég színei nagyon élénkek voltak. Hol szitált az eső, hol sütött a nap. Egészen fenséges látvány volt. Lehetett érezni, hogy ebből nagy vihar lesz. Gyorsan befejeztük a fürdést, és tovább indulunk a táborhelyhez.

Útközben már erősebben csepergett az eső, majd újból elállt. Elértük a táborhelyet, és gyorsan nekiálltunk a sürgős munkához, mert tudtuk, hogy nemsokára jön a záporosó. Páran az őrsből fát szedtek, páran menedékhelyet húztak fel, páran letakarták a hátizsákokat, mindenki sürgött-forgott.

Hirtelen ránk szakadt a jégeső! Nem esőcseppek estek, hanem dió nagyságú jéggolyók. Ilyet még ezelőtt sohasem láttam. Hihetetlen volt, hogy forró nyár kellős közepén mintha hideg golflabdák estek volna az égből. Nem, nem estek, hanem inkább mintha valaki erősen dobálta volna golyókkal a földet.

Aztán szakadt az eső! Bőrig áztunk. Legtöbb menedékhely viszont tartott, nem

ázott be. Villámlott, dörgött az ég, és továbbra erősen esett az eső. Az idáig kellemesen csobogó patakból, amely mellett vertük fel táborhelyünket, egy hangos megáradt folyó lett. Erősen emelkedett a víz szintje, és hamar biztonság miatt kötélhidat húztunk át rajta. Izgalmas volt ám!

Mindezek a legfiatalabb őrsnek, az Anakondáknak a menedékhelyét veszélyeztetették a legjobban. Nekiállt mindenki az őrsnek hálózásájkait száraz helyre vinni, hogy szárazon aludhassanak este a zápor ellenére. Végre sikerült elrendezni a helyzetet, és később, mikor a hangos viharból nyugalmasabb csendes eső lett, akkor mondta nekem egyik tizenéves cserkészpajtásom, Szendrey Pali: *"Tudod, Endre, amikor segítettünk az Anakondáknak, az jól esett."*

Baden-Powell is azt üzenete nekünk, hogy "hagyjátok a világot egy kicsit szebben, mint ahogy találtátok." Ezért most ahogy készülünk nyári vagy tavaszi táborra, ki-ki a saját csapatjával, tartsuk ezt észben: amikor másokon segítünk, az nekik is, nekünk is jól esik. Jó táborozást!

Szentkirályi Endre

Mindenkinek a maga helyén vannak kötelességei és bármilyen kicsinyek legyenek, fontos, hogy jól végezzük azokat.

gróf Teleki Pál

Köztünk van a legnagyobb ellenség,
A cudar, az áruló testvérek!
S egy közülük százakat ront el, mint
A pohár bort az egy cseppnyi méreg.

Petőfi Sándor

Nem szabad engednünk magyarságunkból, hanem azt erősen és érintetlenül meg kell tartanunk. Számunkra nem új dolog, hogy veszélyekkel vagyunk körülvéve. Történelmünk során már sok válságban estünk át, de mindig megálltuk helyünket.

gróf Teleki Pál

Bízzunk az Isten segítségével végzett munka óriási erejében! Most nem a csaták zaja, nem agyúdörej, hanem a munka dala lelkesítsen bennünket. Így, és csak így lehetünk méltó utódai a negyvennyolcas hősöknek, az öreg honvédeknek és a hazát szolgálni akaró és tudó fiataloknak.

dr. Surján László

Legszilárdabb meggyőződésem, hogy a nemzetet csak igazmondással lehet nevelni.

gróf Teleki Pál

Amint az emberek nemes érzése — képzelet, emlékezet s itéleti tehetségei jobban fejlődnek, úgy kell a nyelvnek is tisztulni, tágulni, simulni, nagyobb határozottságot nyerni. Amint a nemzet növése és haladása által a nyelv nő és halad, úgy rejt magában a nyelv fiatalsága, növekedése olyan mágusi kapcsolatot, mely a nemzetet emeli és dicsőíti. Az anyanyelv tökéletesítése tehát, mert azáltal a nemzeti jó nőttön nő, kötelességeink egyik legfőbbike.

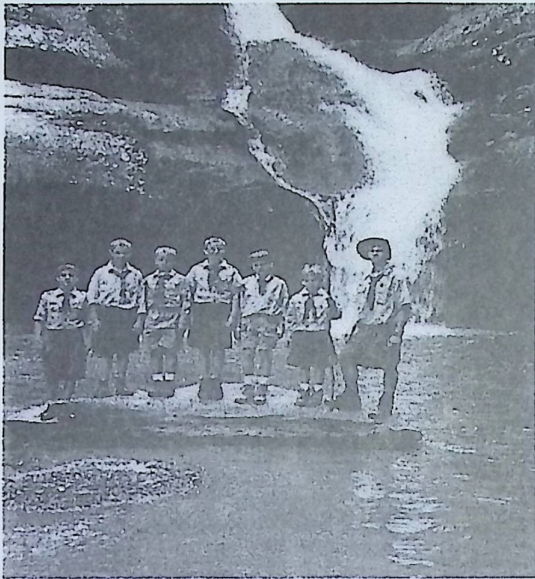
gróf Széchenyi István

Ne felejtétek az élet semmiféle helyzetében, otthon vagy a munkahelyen, egyedül vagy tömegben, éjjel vagy nappal, ünnepélyes alkalmakkor vagy egyszerű hétköznapiokon, hogy mindegyikünk egyformán felelős..., s e tekintetben nincs különbség közöttünk.

gróf Teleki Pál

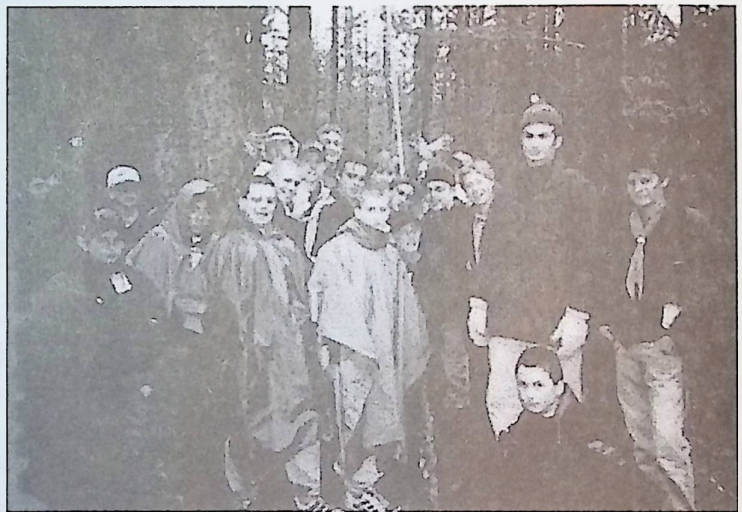
Ismerkedjünk őrseinkkel

14.sz. Görgey Arthur cscs. Tigris őrse

Az idén Idahóban tartották meg a nyugati parton szokásosá vált regös táborukat a nem rég elhunyt Gábor bá emlékére Bodnár Gábor Regös tábornak nevezték el. Öltözetükről, nem lehetne megállapítani, hogy nyári táborban vannak.

A Tigris őrς legnagyobb élménye a múlt nyári csapattábor volt. Ez volt az első táboruk, és sok jót tapasztaltak. Különösen kimagasló volt a portya. Láttak kutyát, gyíkokat találtak az úton, és egy lótanyán táboroztak. Csapatparancsnokuk így ír róluk: "Múlt nyáron tettek fogadalmat. Még fiatalok, de annál jobban igyekeznek. Lelkesen tanulják a cserkészanyagot, bátran vallják magukat magyar cserkésznek."

A képen a Vasgyúró (fiú altábor) éppen zászlófelvonásra készül.

"Nyáron hó??? Mi történt a világgal? Ez már azért mégsem mehet így tovább. Miért hoztam én magammal napolaját. " - tündöttek magukban a kaliforniai cserkészek.

Kaliforniai cserkészek az idahói Bodnár Gábor regös táborban

HUNGARIAN SCOUT MAGAZINE MAGYAR CSERKÉSZ

A KÜLFÖLDI MAGYAR CSERKÉSSZÖVETSÉG
HIVATALOS LAPJA

Szerkesztők:

Cseh Tibor cst.
Szentkirályi Endre cst.
Szórád Gábor cst.

Kiadóhivatal:

P.O. Box 68
Garfield, NJ 07026
USA